

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003488

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-08-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Андрій Олексійович

2. Andriy O. Savchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі

Дата захисту: 14-08-2025

Спеціальність за освітою: Військово-соціальне управління

Місце роботи здобувача: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9786

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Формування управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня в процесі професійної підготовки
2. Formation of Managerial Competence of Tactical-Level Officers in the Process of Professional Training

Реферат:

1. У дисертації комплексно досліджено проблему формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки. Проаналізовано наукові джерела з педагогіки, військової освіти, психології, економіки та менеджменту, що дозволило визначити багатовимірний характер цієї проблеми та її актуальність у сучасних умовах активної трансформації Збройних Сил України та повномасштабної агресії російської федерації проти України. Встановлено, що формування управлінської компетентності офіцерів має не лише практичне, а й важливе соціальне, світоглядне, теоретико-методичне та методологічне значення, оскільки пов'язане з переходом до когнітивної моделі розвитку суспільства,

впровадженням ідей навчання упродовж життя, професіоналізацією військового менеджменту та оновленням підходів до підготовки керівних офіцерських кадрів. Здійснено аналіз сучасного стану наукових досліджень із зазначеної проблематики. Виявлено ключові суперечності та виклики, з-поміж яких: неузгодженість кваліфікаційних вимог до професійної підготовки офіцерів тактичного рівня із чинною нормативно-правовою базою; невідповідність змісту цієї підготовки сучасним вимогам; недостатній рівень готовності до самоосвітньої діяльності; домінування традиційних форм навчання та брак інноваційних освітніх технологій. Виокремлено специфіку підготовки офіцерів тактичного рівня у ВВНЗ та ВВП ЗВО, що полягає у поступовому ускладненні структури військового управління, розширенні спектра завдань і підвищенні вимог до особистісних, лідерських та управлінських якостей. У дисертації обґрунтовано педагогічні умови, представлено технологію створення професіограми й психограми, визначено структурно-змістові компоненти управлінської компетентності, що відповідають сучасним стандартам військової освіти, вимогам ЗС України та міжнародним (НАТО) підходам. Доведено, що формування управлінської компетентності є ключовою умовою ефективного командування, професійного розвитку, психологічної стійкості та адаптивної спроможності офіцерів тактичного рівня. Результати дослідження підтверджують доцільність виокремлення управлінської компетентності як окремої складової професійної підготовки, а також необхідність впровадження інноваційних освітніх технологій, удосконалення навчальних програм і тісної співпраці з міжнародними партнерами для забезпечення ефективності військового управління та національної безпеки України. На основі аналізу наукових джерел, нормативно-правових документів та практичного досвіду уточнено сутність поняття «управлінська компетентність офіцера тактичного рівня» як інтегральної системної властивості особистості, що поєднує управлінські знання, уміння, професійно важливі якості та здатність ефективно здійснювати управлінську діяльність у підпорядкованому підрозділі з орієнтацією на забезпечення його боєздатності. Визначено багатовимірну структуру управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивно-функціональний, рефлексивний і професійно-особистісний компоненти, розкрито зміст кожного з них. Обґрунтовано, що формування управлінської компетентності потребує цілеспрямованого педагогічного впливу, який враховує як професійні, так і особистісні аспекти розвитку майбутнього офіцера. Розроблено й апробовано педагогічні умови формування управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки зокрема: забезпечення системного підходу у формуванні означеної компетентності у системі освітнього процесу ВВНЗ та ВВП ЗВО; впровадження активних методів навчання для максимального наближення освітнього процесу ВВНЗ та ВВП ЗВО до реальної професійної управлінської діяльності майбутніх офіцерів тактичного командного рівня Збройних Сил України; моделювання практичних управлінських ситуацій для майбутніх командирів тактичного рівня в системі освітнього процесу ВВНЗ та ВВП ЗВО. Доведено, що реалізація цих умов сприяє продуктивному засвоєнню знань, розвитку практичних умінь, формуванню професійно-особистісних якостей, необхідних для управлінської діяльності в сучасному військовому середовищі, особливо в умовах воєнного стану. У процесі дослідження було розроблено педагогічну технологію моделювання управлінських ситуацій на засадах комплексного підходу. Технологія уможливорює поєднання класичних методів командно-штабної підготовки з цифровими інноваціями та симуляційними платформами та відповідає сучасним викликам цифровізації військової справи та сприяє формуванню управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня. Її ефективність доведено як у процесі базової підготовки, так і у системі підвищення кваліфікації офіцерів, що забезпечує безперервність їх професійного розвитку. Обґрунтовано систему критеріїв, показників і рівнів сформованості управлінської компетентності.

2. The dissertation comprehensively investigates the problem of forming the managerial competence of future tactical-level officers in the process of professional training. Scientific sources on pedagogy, military education, psychology, economics and management are analyzed, which made it possible to determine the multidimensional nature of this problem and its relevance under the current conditions of the active transformation of the Armed Forces of Ukraine and the full-scale aggression of the Russian Federation against Ukraine. It is established that the formation of officers' managerial competence has not only practical, but also significant social, ideological,

theoretical-methodical and methodological value, as it is associated with the transition to a cognitive model of societal development, the implementation of lifelong learning principle, the professionalization of military management, and the renewal of approaches to senior officer training. An analysis of the current state of scientific research on the specified issues was carried out. Key contradictions and challenges were identified, including: inconsistency between the qualification requirements for the professional training of tactical-level officers and the current regulatory framework; misalignment of the training content with modern requirements; insufficient level of readiness for self-directed educational activities; dominance of traditional training methods and lack of innovative educational technologies. The specifics of the training of tactical-level officers in military higher educational institutions (MHEI) and military training units of higher education institutions (MTU HEI) were highlighted. These include the gradual complication of the structure of military command, the expansion of task scope and increased demands for personal, leadership and managerial qualities. The dissertation substantiates pedagogical conditions, presents the technology for creating a professioniogram and psychogram, and identifies structural and content components of managerial competence that align with modern military education standards, the requirements of the Armed Forces of Ukraine and international (NATO) approaches. It is proven that the formation of managerial competence is a key condition for effective command, professional development, psychological resilience and adaptive capacity of tactical-level officers. The results of the study confirm the feasibility of distinguishing managerial competence as a separate component of professional training, as well as the need to introduce innovative educational technologies, improve curricula and strengthen cooperation with international partners to ensure the effectiveness of military management and the national security of Ukraine. Based on the analysis of scientific sources, regulatory documents and practical experience, the essence of the concept of “managerial competence of a tactical-level officer” has been clarified as an integral systemic quality of an individual, combining managerial knowledge, skills, professionally important qualities and the ability to effectively perform managerial functions within a subordinate unit with a focus on ensuring its combat readiness. The multidimensional structure of the managerial competence of tactical-level officers has been determined, comprising motivational-value, cognitive-functional, reflective and professional-personal components, with the content of each component fully revealed. It has been substantiated that the formation of managerial competence requires the targeted pedagogical influence that addresses both the professional and personal dimensions of the development of a future officer's development. Pedagogical conditions for the formation of managerial competence of tactical-level officers in the process of professional training have been developed and tested. These include: ensuring a systematic approach to the formation of the specified competence in the educational process of MHEI and MTU HEI; implementing active learning methods to bring the educational process of MHEI and MTU HEI as close as possible to the real professional managerial activities of future tactical-level commanders of the Armed Forces of Ukraine; modeling practical managerial situations for future tactical-level commanders within the educational process of MHEI and MTU HEI. It has been proven that the implementation of these conditions contributes to the effective assimilation of knowledge, the development of practical skills, and the formation of professional and personal qualities essential for successful managerial activity in the modern military context, particularly under conditions of martial law. In the course of the research, a pedagogical technology for modeling management situations based on an integrated approach was developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Публікації:

- Бурій С., Савченко А. (2019). Принципи навчання як основні дидактичні вимоги формування управлінської культури у майбутніх офіцерів у процесі практичної підготовки. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 1 (41). 23–26.
- Бурій С., Савченко А. (2019). Особливості концептуальних підходів щодо теорії та практики формування управлінської підготовки майбутніх офіцерів Збройних Сил України в структурі освітнього процесу вищого військового начального закладу. Інноваційна педагогіка. 19 (1). 44–48. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-19-1-9> URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/19-1-ukr>
- Громова М., Савченко А. (2022). Застосування кейс-методу під час вивчення правових дисциплін у вищих військових навчальних закладах (військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти). Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 1 (49). 5–8. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2022.49.5-8> URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/887>
- Савченко А. О. (2022). Педагогічні умови формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів тактичного рівня до професійної діяльності у процесі професійної підготовки. Педагогічний альманах. 51. 149–159. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi51.366> URL: <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/366/296>
- Савченко А. О. (2022). Теоретичне обґрунтування та практична розробка моделі формування управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки. Актуальні питання гуманітарних наук. 55 (3). 179–185. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-3-28> URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/55-3-2022>
- Савченко А. О. (2022). Теоретичне обґрунтування та практична розробка моделі формування управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки. Актуальні питання гуманітарних наук. 55 (3). 179–185. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-3-28> URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/55-3-2022>
- Савченко А. О. (2022). Технологія розробки професіо-психограми управлінської компетентності офіцера тактичного рівня Збройних Сил України. Наукові записки.. Серія: Педагогічні науки. 153. 121–131. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-153.2022.14> URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38838>
- Савченко А. О. (2023). Організація та методи експериментального дослідження сформованості управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки. Актуальні питання гуманітарних наук. 67 (2). 292–298. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/67-2-43> URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/67-2-2023>
- Савченко А. О. (2023). Організація та результати дослідницько-експериментальної роботи сформованості управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки. Актуальні питання гуманітарних наук. 68 (3). 232–238. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/68-2-34> URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/68-2-2023>
- Horiacheva K., Yurkov A., Savchenko A., Snapkova N., Kilderov D. (2023). Formation of Military Political Leadership Through the Lens of History. Cuestiones Politicas. 2023. Vol. 4. No. 78 (Julio-Septiembre). 554–563. (Індексується в базі даних Web of Science) DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.38> URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/40684/46430>
- Савченко А. О. (2024). Сутність та зміст професійної підготовки офіцерського складу Збройних сил України відповідно вимог та стандартів країн НАТО. Освітньо-науковий простір. 6 (1). 153–161. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/68-2-34> URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/68-2-2023>
- Савченко А. О. (2021). Система військової освіти України, як один із пріоритетних напрямів у побудові Збройних сил України. У Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи (с. 356). Військова академія (м. Одеса).

- Савченко А. О. (2022). Управлінська компетентність офіцерів тактичного рівня як педагогічна та виховна складова загального управління військовим підрозділом. У Наукові новації та передові технології в парадигмі інноваційного розвитку суспільства у викликах сьогодення (до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку «Фундаментальні науки на користь сталого розвитку» (с. 90–93). ЦП «Компринт». URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/31692/1/Olijnuk_Sots_rob_dozvillja.pdf
- Савченко А. О. (2022). Культурологічна складова управлінської компетентності майбутнього офіцера. У Шевченко А. М., Попков Б. О., Прохоров О. А., Пампуха І. В., Гончарук Л. М., ... Ленков С. В. (Ред.), Військова освіта і наука: сьогодення та майбутнє (с. 187–189). Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38619/Pet'ko_tczy_2022_Shevchenko.pdf?sequence=1
- Савченко А. О. (2023). Підґрунтя системи вищої військової освіти як основи для ефективної підготовки офіцерів ЗС України в умовах воєнного стану. В Українське військо: сучасність та історична ретроспектива (с. 173–174). Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbi-3-npc-23-04.pdf>
- Савченко А. О. (2023). Реалізація особливостей формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки. У Андрущенко В. П., Андрусишин Б. І., Євтух В. Б., Мацько Л. І., Шут М. І. (Ред.), Освіта і наука-2023 (с. 344–347). Вид-во Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/42998>
- Савченко А. О. (2023). Педагогічна готовність майбутніх військових психологів: теоретичний аспект. У Соціально-психологічне забезпечення діяльності сил безпеки і оборони України (с. 168–171). Національна академія Національної гвардії України.
- Савченко А. О. (2023). Управлінська компетентність офіцера тактичного командного рівня як педагогічна проблема у сучасних викликах часу. У Сабадишин Р. О. (Ред.), Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи (с. 275–278). КЗВО «Рівненська медична академія». URL: <https://mcollege.rv.ua/page/arkhiv-konferentsiy>
- Савченко А. О. (2023). Емоційно-вольовий критерій як фундаментальна складова управлінської компетентності офіцера ЗСУ. У Шевченко А. М., Попков Б. О., Лойшин А. А., Рижиков В. С. (Ред.), Військова освіта і наука: сьогодення та майбутнє (с. 178–179). Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- Савченко А. О. (2024). Формування позитивного іміджу сучасного офіцера Збройних Сил України в інформаційно-освітньому просторі вищого військового навчального закладу. У Писаренко Н. В., Чорнодід І. С. (Ред.), Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, управлінський аспекти (с. 323–324). Академія праці, соціальних відносин та туризму.
- Савченко А. О. (2024). Актуальні проблеми застосування компетентнісного підходу в освітньому процесі вищих військових навчальних закладів при підготовці офіцерів тактичного рівня. У Жукова І. В., Романенко Є. О. (Ред.), Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку (с. 145–147). Видавнича група «Наукові перспективи». URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-43.pdf>
- Савченко А. О. (2024). Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у тому числі охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці): методичні рекомендації. Київ: ЦП «Компринт». 92.

Наукова (науково-технічна) продукція: матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'янова Лариса Борисівна

2. Larysa B. Lukianova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, член-кор., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тушко Клавдія Юріївна

2. Klavdiia Y. Tushko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 14321481

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 46, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвин Андрій Віленович
2. Andrii V. Lytvyn

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Код за ЄДРПОУ: 08571340

Місцезнаходження: вул. Клепарівська, буд. 35, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рахманов Віталій Олегович
2. Vitaliy O. Rakhmanov

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радомський Ігор Петрович
2. Igor P. Radomskiy

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лук'янова Лариса Борисівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петренко Лариса Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сотська Галина Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна